

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad catholicarum partium promotiva promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általános katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófnak 1895. évi. 6-án

Előfizetési árak:

Egészévre 12 korona, félévre 6 korona, negyedévre 3 korona.
Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.

Szerkesztőség: Jókai-utca 10.

Kiadóhivatal: DEBRECZENYI GYULA KÖNYVVYONDAJA (Jókai-utca 4. sz.)

Erkölc és színház.

Vannak városunknak roppant pénzbe kerülő iskolái, melyekben a jövő nemzedék nagy tandíjak mellett tanulja meg azt, hogy „minden államnak talpköve a tiszta erkölcs, mely ha megvész, Róma megdől és rabigába görnyed.“ Van azután városunknak egy szintén sok pénzbe kerülő színháza, melyben a jövő nemzedék potom antré mellett tanulja meg, hogy hogyan kell arczul verni azt a tiszta erkölcsöt.

Jól van ez így? . . . Csak a hülyeség mondhatja rá, hogy igen.

A színház nem áll már helyzetének magaslatán. Frivolon fölemelt lábakkal rugta ki maga alól azt a talapzatot, melyre nemzeti missiójának teljesítése közben feljutott, s midőn már elérte a czélt, lebukott a magas piedestálról a mocsárba. A színház már nem teljesít többé missiót. Szabadalmazott ház, melyben arczpirulás nélkül mondanak szemérmelenséget; Beccaccio kéjkertje a pestis alatt — semmi más. Elveszté szemei elől a nemes czélt és szolgálataiba szegődött az erkölcstelenségnek, pénzért. A míg szegény volt, magasztos eszméket hirdetett a nemzetnek — most, hogy meggazdagodott, erkölcstelelné lön.

Sulyosak e szavak? Lehet — de igazságosak is.

Vagy talán van valaki a színház-

látogatók közül, ki végignézte a színház által meglevenített újabb irodalomnak kilenczven perczentnyi mocsokosságait és nyugodt lélekkel elmondhatja magáról, hogy jobb vagyok a szindarab látása után, mint voltam előtte? Pedig-ez volna a színház czélja; nemesebbé, tökéletesebbé tenni a nézőt. Ma a szemérmetlen irodalmi termékek előadásai által frivolokká teszi a színház nézőit.

Mi az oka annak?

Első sorban a korszellem. Ennek hatása alól nem emanczipálja magát a tanultság sem; rabságába ejti a legtanultabb embereket is. A ki az erkölcstelenség ellen felszólal, az gúny tárgya lesz, mert nem uszik a korszellem árjával. Magát jobbnak képzei a többinél, talán épen erkölcsbírónak — le vele! Ez ellen alig van orvosság. A míg a korszellem hányja ki magából az ocsmány-ságokat, egyesek hiába küzdenek ellene, ezeket csakhamar lelik a szószékről és még kaczagnak fölötté, mert nem értette meg a kor szavát.

De van egy másik ok is. Ez a külföld majmolása. Nincs a világnak még egy másik nációja, mely oly utánzó képességgel bírna, mint a magyar. Hozunk mi ide ebbe az országba minden külföldi szemetet, csak szép skatulyában legyen. A skatulyát aztán mihamarabb eldobjuk s megmarad a szemét. Dicsekszünk még vele, hogy a párisi színházaktól vett

darabokat nézzük. Pedig a mit mi idehaza úgy kapunk föltalálva a reklám levélvel, mint elsőrendű francia szellemi terméket, azt Páris 30 színháza közül a legutolsóban adják elő. Tisztességes uri nő nem is megy megnézni ezeket a darabokat és ha éppen mégis belekerül, nem dicsekszik vele, mint nálunk szokás. Nálunk a nagyközönséget egyszerűen becsapják a busás hasznót hozó szindarab liferálással. A párisi huszadrendű színház kasszadarabja nálunk 50 előadás ér a pesti színházakban, s onnét lekerül hozzánk a vidékre. Minél pikánsabb, annál jobb; ha meg éppen szemérmetlen, azt megnézi mindenki.

A szegedi színházlátogató közönségé az érdem, hogy elsőnek mutatott ajtót az erkölcstelen színműveknek. Mily nemesen érző és fenkölt gondolkozásu lehet ott egy uri női osztály, hogy így kisép-rüzte a szemérmelenséget a színházból? . . . Nagyváradon színügyi bizottság tiltotta meg a külföldi és honi erkölcstelen darabok előadását. Székesfejervárott senki. Itt még virázkál az erkölcstelenség tisztelete — itt még pénzt is adnak érte, hogy láthassák. Pedig a legjobb eszköz az volna, ha mindenütt maga a közönség a saját jóizlésétől vezéreltetve lépne fel az erkölcstelen szindarabok ellen. Így meglehetne szüntetni azt, hogy a színház legyen az erkölcstelenség terjesztője. És e lépést minél előbb teszi meg a közön-

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCZÁJA.

A sima patkó.

Irta: Mézes János.

Egy pár napig ólmos szürkeség fekszik bele a levegőbe, olyan se hideg, se meleg féle idő van. Aztán fordul egyet. A falu északi sarkán sipolni kezd a szél és összekavarja a szürkeséget, megrepegeti az egyformaságát és ilyenkor látni lehet a nap sápadt ábrázatát is. De csak nagy néha. Mindig hidegebbre változik azután. Ugy, hogy a pruszlit a bekecs, a boeskort a csizma váltja föl, meg az asztrakán sapkák is előkerülnek.

Egymásra fektűznek a hócsillagok és szemkáprázatosan fűdik be a szuppfüdeles hajlékokat, meg a szentegyház tetejét. Csak a torony bádoggásáról gördülnek alá, az sikos nekik.

Az ébredő gazda rendben találja jószágait, szénát is rak eléjük. Aztán elteszi a nagy feszítő rudat az istálló ajtajáról és kitekint. Nagy fehérséget lát csak. Megroppan a hó lába alatt, míg előre megy a házig.

— Keljetek föl! — Harangoznak.

Felkászolódik a háznép is, készül a szentegyházba, mert roráté van.

Nyikorog a kutgém, a szolgálégény huzza, itatni akar.

— Ferkó!
Azonközben oda is ér a pelyhes legényhez, a ki abbahagyta a víz meritést, mert a gazdája ügyel.

— Látod-e ezt a szürkeségűt?
— Látom-e? — kérdi a legény csudálkozva, — hát vagnak gondol gazd' uram?
— No, csak várd meg a szó végét és ne börténkedj előre! — pattan föl a gazda.
— Hát várom, — adja meg magát amaz.
— Mi dolgot adtam mára, tudod-e?
— Fát hordok az irtásból.
— Kocsin?
— Ahán, hát ide erányzott gazd' uram!

Nem a, szánom.

— No hát csak készítsd elü gyorsan!
Fordul még egyet-kettőt a gazda, hogy nem rokkantak-e meg a kazalok a hó alatt, aztán visszatér.

— Ne fogj be te!
— Mé', gazd' uram?
— Hát a patkókkal mi lösz?

Erre még nagyobb bálmul a szolgálégény. De csak hallgat, mert érzi, hogy nem mondhatna ahhoz valót.

— Rossz gazda lösz belüled szógám, ha mindönt úgy köll a szádba rágni. Sikos ilyenkor az ut, a hó mög összetartó. Etlélik a könyökös patkó és vagy elcsuszik a ló, vagy a lába is kitörik. Mönny a kovácsához, szödesd le a pat-

kókat és csak az első lábára rakass a lónak, oda is simát, úgy kisebb vesződelémmel jár és tán nem is lösz baj.

Hát csak kifog a gyerek és vezeti a lovakat a kovácsához.

A gazda meg bemegy fölöstökömlőni, mert már megjöttek a rorátérol és várják odabenn. A felesége, meg a hajadon lánya az asztalnál ülnek már, de még nem esznek. Megvárják a gazdát, úgy illő, az a tisztesség. A Józsi gyerek azon pihésen kuporodik az apja mellé és kér tőle, de bizony rámondul az öreg:

— Mosdottál már? — Mariska, lásd el ezt a gyermeköt, mert nem öszik addig.

Elsavanyodik a Józsi areza, de csak megy a nünjével, a ki ugyanesak nem törődik vele, hogyan tetszik neki. Mikor tiszta már a gyerek, oda ülnek vissza az asztalhoz és esznek.

A Ferkó is beköszönt, mert része van a tálnál. A kalapját szépen az ölébe teszi, úgy ül oda és eszik szótlanul.

A gazda megkérdi tőle, kész-e a patkó, elmondja meg egyszer a napi dolgát, lélkére köti, hogy rossz az ut, drágák a lovak, vigyázzon a Deresre, mert tüzes állat. Akkorra evett is, távoznia kell.

Még kitor valami önézet föle belőle:
— Vigyázzok én, gazd' uram, mindönére úgy, mint a lölköm epségére, csak gazd' uram is szeressön böcsülléssel.

ség, annál jobb. Szekesfejevárván ne maradjon utolsó helyen a közérkölcös védelmében.

A vizivárosi kath. fiók kör közgyűlése.

Jóleső érzéssel s az arczokról is sugárzó örömmel fogadták a vizivárosi kath. kör nagyszámú tagjait a hó 21-én délután 5 órakor tartott évi közgyűlésük alkalmával, szeretett elnökük Mayer Károly apátkanonok megjelenését. A megnyitót beszéd pedig, melyet az elnök tartott, méltó koronája volt egy évi munkálkodásnak. A szebbnél-szebb gondolatok s eszmék, mint a láncszemek fűződtek egymásba s ellenállhatlan erejükkel lebilincseltek s meggyőzték a figyelmes hallgatóságot. Feljegyzéseink nyomán csak vázlatosan közölhetjük e remek beszéd gondolatmenetét, de tesszük ezt örömmel, hogy a drágakövekként csillogó gondolatok még nagyobb világosságot terjeszzenek. A tagoknak nagy számban való megjelenéséből azon meggyőződést meríti az elnök, hogy tisztában vannak a kath. körök nagyfontosságával s horderejével. Régente Krisztus előtt az emberek csak egy társadalmat, az államot ismerték, a társadalomról, az emberek hivatalosított csoportosításáról szó sem volt. Az emberek rabszolgák voltak vagy szabadok, a munkát utálták, megvetették. A kath. egyház szította meg a rabszolgaságot, vitta ki, hogy a munka tisztelhető részesült s szakszerűleg kezeltetett; a kath. egyház munkálkodása következtében jöttek létre a különféle céhek, egyesületek, társulatok; a kath. egyház folytonos munkája folytán jött létre a ker. társadalom. A ker. társadalom alapját pedig a vallás, a hit képezi, ugyannyira, ha zavar áll be a vallásban, zavar áll be a társadalomban is. Így volt ez a reformatio idején; ilyen volt a humanisztikus irány, mely szintén eretnek irány, ez még jobban törekedett megingatni a hitéletet az által, hogy a tévely magvait hintette el a különféle társulatokban. A francia forradalom hasonlóképen szakított a multtal s a mi ennek volt a czélja, az czélja a jelenlegi liberalizmusnak is, — mely forradalom elvölelő táplálkózik, — t. i. a keresztény királyság ismétlődik s a kath. egyháznak a meg-

semmisítése. A liberalizmus a hit erejét akarja meggyöngyíteni, megdönteni s ha ezt az isteni Gondviselés megengedi, ugy a liberalizmus visszahozza ismét a régi pogányságot, a töké uralmát s a szegénységet. Csakhogy a liberálisok félreismerik az ember természetét s nem tudják, hogy az ember társadalmi lény — ez pedig az Istentől van így rendelve természetesen. — Ép azért az ember keresi embertársa szövetségét, s ez az ösztönszerű egyesülési, szövetkezési vágy hozta létre faluról-falura, városról-városra, országról-országra a különféle kath. egyleteket, köröket, társulatokat, ugyannyira, hogy joggal nevezhető a XIX. század az egyesülés századának, mert soha annyi egylet nem létesült mint e században. Mit jelent ez? Nem más, mint a törvös reakció, nem más, mint az emberi szellem protestálását, öntudatlan demonstrációját a szintelen egyletek s társulatok ellen. Ezen szintelen egyletek gomba módra való szaporodása hozta létre a kath. köröket. Ezen szökvetkezetek terjedését a modern társadalom megkivánja, mert ezek helyettesíteni fogják a régi céheket. Ezek előkészítik a nagy keresztény társadalom megalakítását, a melyet szentszentes Atyánk XIII. Leo pápa „Novarum Rerum” czimű körlevelében oly gyönyörűen körvonalozott. A szegény Magyarországnak ker. alapra való helyezését újból csak úgy érhetjük el, ha a kath. körök tagjait neveljük mint a gyermekeket, hogy hasznos tagjai legyenek a társadalomnak. Ajánlja az elnök s szeretné, ha a magyarországi nagy. püspöki karnak legmobbli közös pásztorlevelében minden kath. egylet és kör asztalán feltalálható lenne s azt mindenki hetenkint elolvassa, hogy abból mint kath. polgárnak teendőiről kellőleg tájékozódni. A társadalom vagy kath. alapokon fog fejlődni vagy sehogyse; vagy lesz egy okos alapon épülő ker. társadalom, vagy a különböző érdekek nagy zűrzavara. Azon óhaj nyilvánítása után, hogy a ker. társadalom minél előbb kifejlődjék, az elnök a közgyűlést megnyitja. (Eljenzés.) A mult évi közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása s hitelesítése után Kéri Ferenc a kör jegyzője számolt be az egész évi működéséről. Két dologra terjedt ki a figyelme s azok részletezésével bővebben foglalkozott, t. i. örömmel észlelte a ker. fogynásit szövetkezetek eszméjének terjedését, de esiggenős fogja el az üzletreszek

jegyzésében a ker. polgárok részéről tapasztalt részletlenség s közöny folytán. Nagy figyelem közt jelenti ki, hogy 30 földműves ifju a kath. körbe iratkozott. Ebből azt magyarázta ki, hogy az ifjakat, a kik nagyon is el vannak hanyagolva s a kik egészen magukra vannak hagyva, hasznos olvasmányok s beszélgetés által szórakoztatni, nemesíteni kell, hogy ennek hiányát érzik maguk az ifjak, ép azért iparkodnak a kath. körbe beiratkozni s ott művelődni akarnak. Szörinte ez a jelenség módot nyujt arra, hogy Szekesfejevárván lehet már a kath. ifjusági egyletek felállításáról gondoskodni.

Egész év lefolyása alatt 5 választmányi gyűlés és 12 telviselő estély volt, melyeken a felolvasók a következő sorrendben vettek részt: Peck Gyula, Chay Antal, Szalay József, Dormis István, Streit Ferenc, Kéri Ferenc, Dr. Viszola Alajos, Szórády Gyula s K. Horváth István.

A könyvtár javára rendezett táncvizgalmot tiszta jövedelméből 40 frt könyvek vásárlására fordított. A könyvtár 206 kötetet foglal magában.

A pénztárnok jelentése szerint bevétel volt az 1899-ik évben 426 frt 85 kr. kiadás 288 frt 85 kr. Pénztári maradék tehát van 238 frt. Az Örökimádás templomára a kör 5 forintot küldött. Mayer Károly apátkanonok, elnök ur a kör javára az ideai évben is 100 forintot adományozott.

Az elnök indítványára a közgyűlés a pénztárnoknak, Radó Józsefnek, köszönetet szavazott s a számvizsgálók jelentése alapján neki a felmentvény megadott.

A kör tagjainak száma 180.

Mayer Károly egyházi elnök a közgyűlés nevében a tisztviselőknél s a felolvasó uraknak ismeretterjesztő olvasmányokért köszönetet mondott.

Majd Flaskár József világi elnök magasztalta a kath. kört, mint a melyben az emberek egymást jobban megismerik, megszeretik, a hol egymástól hasznost tanulhatnak ép azért a kath. polgárokat még nagyobb tömörülésre, szervezkedésre szólította fel.

Végül Pénzes Imre világi alelnök a közgyűlés nevében Mayer Károly apátkanonok munkájának nemességéért s a kör iránti jóindulatáért köszönetet mondott s ezzel a közgyűlés véget ért.

Ránóz lopva még a Mariskára is, mikor kimegy, pedig egész itben léte alatt nem tette meg és felvillannak a szemek. Olyan szép látványt látok ottkinn, hogy rigónak gondolná az ember, ha nem tudná, hogy hó esett már.

Felcsúszik a nap a borongós égen, arról tudja a paraszt nép, hogy dél van, ha meg napnyugta felé iparkodik, akkor este van.

Ilyenkor van legtovább dolog a ház körül. Marha bőgve, disznó rögöve, malacok kujkulva, szalad luza. Azt mind el kell látni. Nem is megy egyik paraszt ilyenkor a másikhoz vendégségbe, bár máskor se igen szokása, csak ha valamiért átszorul, no meg az igazi vendégségbe. Szinte rossz szemmel nézi, ha ilyenkor a szobába hívják valami kóborló vendég nép miatt. Hanem mégis kimosolyog a gazda arca mikor azok czélját megtudja.

A Mariskáért jöttek: hogy eladó-e.

Eladó-e? A Barna Gyurinak? De bizony kót közel is! Csakhogy azért még se mondja ezt ki a gazda, ugy gondolja. Himezhámoz.

Majd hogy ki nem gyullad a lány arca, mikor kiszalad a szobából. Ugrál a szíve, mint a megszorult galamb, szinte ugy verdes is és futni szeretne messze, más faluba. Mégis mást gondol: megáll az ajton kívül és hallgatózik. Éppen az édes apja beszél.

Arról beszél, hogy miért jöttek éppen ebben a szent adventi időben leánykérőbe?

A kérő meg feleli rá: mert a Barna Gyuri most jött meg katonáéktól. Már a nyáron meghalt az édes apja, de csak most tudták kireklumálni, mert az anyja nem értette a módját. A lakodalmat szeretnék a farsangban megtartani.

S a Gyuri is beleszól:

— Mert még ma szeretném tudni, ebben a szent időben, hogy enyém lehet-e a Mariska? A gazda rámondja:

— Kérdőzd meg tőle.

No, erre a szóra elkezd futni a Mariska. Még az önzek is dolgot adna, hogy elérje. Pár pillanattal alatt az istállóban terem.

Ferkónak a szája is távva marad, mikor látja, hogy rohan ide a leány minden készülettel. Se szék, se köcsög, se főjéke a kezében. És nini, elbukik a vacok mellé.

— Mi lőhetett ezt? — gondolja.

Dehogy szólna neki egy hangot is. Meghuzódik a lovak között és lesi, mi történik tovább vele.

Pityereg. Ennek fele se tréfa! Mellette terem hirtelenül és kérdi tőle:

— Mi lőt Mariska?

Amaz megremeg és suttogva mondja:

— Itt van a Barna Gyuri.

Ferkó olyanformán érez erre a szóra, mintha a Dopes rugta volna oldalba, de ugy ám, hogy a lelkét is csak egy szál czérna tartotta vissza. Még a lélekzésével is alig bír, mikor kérdi:

— Minek gyütt ide?

A lány nem néz a Ferkó arcára, meg a hangjából sem érez ki semmit, hát pityereg is, meg örül is, mikor mondja:

— En értem.

Behallatszik a hó ropogása, valaki jön. Ferkó visszagrök a lovak közé. Csak éppen, hogy idejére, mert Barna Gyuri ottben terem és alkupja a menekülni akaró leány kezét.

És Ferkó nézi a lovak közül, hogyan simul az a lány a másikhoz egyszerre, hogyan néz rá érdes pirulással. Elég ehhez Ferkónak, hogy meg-

lássá, a gyöngé mécses is. Aztán megcsókolja a Barna Gyuri a Mariskát közös megegyezéssel. Ehez még az éj vak sötétsége is világosság lett volna Ferkónak, mert hallotta...

S valami iszonyu fájdalom ült le a szívére. Halványan, tompa keseredettséggel szemléli azt a lányt, a kiről csak álmódott eddig, de a ki nek egy szót sem szolt szerelemről soha. Csak gondolta öntudatlan, vak önzéssel, hogy megértette őt, az árva szolgálányt.

Elmennek azok együtt, egymás vállára hajolva. Távozóban sugják egymásnak:

— Enyém löszöl?

— A kendő.

Álomra tér a gazda. Ahogy belép az istálló ajtón, hallja, hogy horkolnak a lovak. A zuhogásból, a megszakadó kopogásból megérti, hogy a padlásig rugódoznak.

Ferkó ott fekszik köztük, úgy szétépvé, mellén piros félholdak, a sima patkó nyomai... A szíve fölött különösen nagy félhold van...

Pillanattal ott terem és elhuzza onnét. Még él, suttogri tud csak:

— Elszédültem, gazd' uram... valami ért... ugy rugdaltak össze... Jaj, a sima patkó, a Deres!...

Ott vannak már mind körülötte... Mariska ijedt suttogással mondja:

— Hogy éppen ma történt?!

Meghallotta.

Résztevő arccal kérdik, mi baja, hol fáj s ő a leányra néz... Talán mondani akarna valamit? De ott az a másik legény mellette. Mit mondjon?

— Itt fáj... Jaj, a sima patkó! — a szívéhez kap. — Vége.

UJDONSÁGOK.

A Fejérmegyei Naplót ezentul Debreczeni Gyula könyvnyomdájában (Iskola-utca 4. sz.) nyomatjuk. — Ide helyezzük át a kiadóhivatalt is, tehát ezentul az előfizetésre és a hirdetésre vonatkozó leveleket, utalványokat, vagy egyéb, a kiadóhivatalt illető megkereséseket, reklamációkat ide kérjük czimezni.

Késelő „munkásvezér.“

Teljesen objektív figyelemmel kísértük a székesfejérvári nyomdáknak alkalmazott betűszedők mozgalmát, melyet helyzetük javítása érdekében indítottak. Tudvalevő, hogy a közös memorandumot a nagyobb nyomdák tulajdonosai nem vették figyelembe s ennek következtében a szedők e hét elején megkezdtek a sztrájkot. Nem akarjuk ezuttal kétségbevonni a hasonló összebiztosítások némely esetekben való jogosultságát, csupán ama felháborító esetnek egyszerű regisztrálására szorítokozunk, mely a fejérvári nyomdász-munkások akcióját megbecsületlenítette, egyszerűsind annak esetleges sikerét is talán teljesen lehetetlenné tette. Egy Müller Sámuel nevű idevaló betűszedő, ki a Kohn és Schléizinger-féle „munkás vezér“ ismeretes gárdájához tartozik, ma reggel megtámadta és bicskájával súlyosan megsebesítette egy kollégáját azért, mert az nem hallgatva az igazgatók szavára, nem vett részt a sztrájkban és rendszeresen dolgozott, hogy családjának a mindennapi kenyeret megkereshesse. Vajjon a támadó, avagy a megtámadott fogta-e fel helyesebben a munkások érdekeit? Az-e, a ki hevesíletesen dolgozott, hogy családját ne legyen kitéve a nélkülözésnek, vagy a másik, az a Müller Sámuel, a kit a többiek szerencsétlenségére Ungvárról idehozoloztak s itt azokat eme kétséges sikerű próbálkozásba beleugratni segítette? Bizonyára nem ez az utóbbi, a ki a fárasztó munkánál késéggel jobban szerette a sztrájk alap terhére való gondatlan potya kvaterkázszt. Csitári G. Emil tegnap Budapestről két szedőt szerződtetett s ezek, Herlinger Lipót és Gutmann Emil, Tamási Sándornál vettek lakást, ki szintén a Csitári-féle nyomdában van alkalmazva. Ez utóbbi nem állott a sztrájkolók közé, a miért azok már több ízben megfenyegették. Ma reggel 7 óra tájban együtt igyekeztek a tobak-utczából a nyomda felé, midőn Müller Sámuel és még két sztrájkoló, Súly Albert és Berger Vilmos, a jégpálya előtt utjokat állották. Müller gyalázó kifejezésekkel illette Tamásit, ki erre odébb lökte az okvetlenkedőt. Ez a következő pillanatban előrántotta zsebkését s mielőtt valaki megakadályozhatta volna, Tamásinak rohanat és azt fején hatalmasan megszúrta. A támadók erre megfutamodtak, a sebesült Tamásit pedig a gyorsan előhívott mentők a lakására szállították s ott ápolás alá vették. A rendőrség még a délelőtt folyamán elcsipte Müllert és társait s egyelőre a városházánál tette őket lakat alá, honnan a kihallgatás után mind a hármat átkísérik az ügyészséghez.

A rendőrség különben intézkedni fog, hogy a sztrájkolók heve kellőleg mérsékeltesse. A vidéki illetőségeket hazafeloloztatja, az idevalókat pedig állandó felügyelet alatt fogja tartani. Szolgáljon ez az eset intő tanulságul mind azoknak, a kik könnyű szerrel hajlanak a Müller-féle bujtogatók szavára.

— **Hegyí Aranka** asszony, ki ma este Szentmiklósi jutalomjátékán a *Lili* czimszerepében lép föl, ma délelőtt érkezett meg Budapestről. A vasuti állomáson a művésznő fogadására megjelent *Havranek* József polgármester, a szünügyi bizottság elnöke, továbbá dr. *Rádai Lajos* és *Tóth Artúr* biz. tagok, *Szalkay Lajos* igazgató feleségével és még számosan. A polgármester melegen üdvözölte a bájós vendéget, ki azután az üdvözlőkkel kocsiba ülve, Szentmiklósi lakására hajtatott. Az esti előadás iránt rendkívül nagy az érdeklődés, úgy, hogy az összes jegyeket már tegnap elpaktokták.

— **Vörösmarty önépély.** A székesfejérvári m. kir. áll. főreáliskola „Vörösmarty“ önképzőköre 1900. évi január hó 28-án, vasárnap d. e. 10 órakor *Vörösmarty Mihály* emlékére önépélyt rendez a következő műsorral: 1. *Gaudamus*, régi diákének, előadja az ifj. *énekkar*. 2. *Vörösmarty költészetéről*, írta és felolvassa *Scryó Béla* VIII. o. t. 3. *Harczi dal*, Vörösmartytól, szavalja *Szabó Alajos* VII. o. t. 4. *Liszt 2-ik Magyar Rhapsodiája*, zogorán előadja *Reitmann N.* VIII. o. t. 5. *Az urali hályghöz*, Vörösmartytól, szavalja *Horz Imre* VIII. o. t. 6. *Népdalok*, előadja az ifj. *énekkar*. 7. *Csák*, Vörösmartytól, szavalja *Wösz Hugó* VII. o. t. 8. *Kürtöz nóták*, Gy. VII. o. t. II. hegedűk: I. hegedű *Bernstein Gy.* VII. o. t. II. hegedű *Staubler M.* VI. o. t., viola *Gusztó R.* VIII. o. t., cello *Kállor P.* VI. o. t., zongorán kíséri *Reitmann N.* VIII. o. t. 9. *Talvirági kép*, Vörösmartytól, szavalja *Hoffmann Jenő* VII. o. t. 10. *Szózat*, előadja az ifj. *énekkar*.

— **A székesfejérvári iparos ifjuság önképzőköre** dr. *Sátra Gyula* védnöksége alatt február hó 18-án a „Magyar Király“ összes termeiben saját pénztára javára zártkörű jelmez-táncszertélyt rendez. Belépti-díj: személyjegy 1 kor. 20 fill., családijegy 2 kor. 40 fill. Kezdeté este 8 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. A ki tévedésből meghívót nem kapott s arra igényt tart, forduljon a kör helyiségébe. A zenét Csányi Károly hírneves zenekara szolgáltatja. Csakis a kör bélyegzőjével ellátott meghívók vételnek figyelembe.

— **A csóori baktek jelentése.** A csóori baktek tudja a kötelességét. *Haupt* Andrásnak hívják a Jerék férfit, ki olyan szigorú lelkiismeretességgel tölti be fontos hivatását, hogy igazán megérdemli, miszerint felekedő példaképpen emlegetessék. A közbiztonság kiváló őre a minap a következő írásbeli jelentést intézte a község érdemes előjáróságához.

„Jelentem alázatosan hogy az éj folama alatt Veisz Vilmosné nem állított ki patroli vártam rá tovább is de nem jött ki tőle senki tessék kérem a további intézkedést rajta megfíjteni. Jelentem hogy ezenkívül semmi újsgam nem fordult elő.“

Az alapos körültekintéssel megszerkesztett jelentést a csóori előjáróság beterjesztette a székesfejérvári szolgabírószághoz, mert hazai törvényeink értelmében ezen hatóságot illeti a jog, hogy a felelősény Veisznéen megéjtse a további intézkedéseket.

— **Értekezlet.** A február hó 1-én tartandó ifjusági táncszertély rendező bizottságának tagjai felkértemek, hogy t. hó 28-ikán a „Magyar Király“ szálloda éttermében este 8 órakor tartandó értekezletre lehetőleg teljes számban megjelenni sziveskedjenek. Dr. Györfly Zoltán.

— **Ítélet.** *Scironis* Mihály riezalmási lakos ezelőtt három esztendővel egy sötét éjszakan erősen megdézsmálta *Lány* Mihály magazinját s a lopott gabonát mélyen leszállított áron eladta *Gyulás* Sándor szintén odaváló lakosnak. A székesfejérvári kir. törvényszék ezért annak idején Szivonitsot 6 és fél havi börtönrre, Gyulást pedig 2 havi fogházra ítélte. Az ítéletet a kir. tábla és most a kuria is megerősítette.

— **Farsang.** A székesfejérvári rivizvárosi *kál. fiók-kör* folyó évi január 28-án, saját helyiségében (Varga István-féle vendéglő), könyvtára

javára zártkörű *táncmulatságot* rendez. Belépti díj személyenkint 60 fillér. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté 7 órakor.

— **Új temetkezési egylet.** *Duna-Pentele* községben legutóbb róm. kath. temetkezési egyletet alakítottak, melynek alapszabályait most terjesztették fel jóváhagyás végett a belügyminiszterhez.

— **Steiner, az ellenállhatatlan.** *Steiner József*, ki a *Csöka* községhez tartozó Ujmajorban kénytelen tölteni tettvágyó ifjukurát, épen nem nevezhető Adonisznak, mindazonáltal nem közönséges szerencsével forgolódik a pusztai féhérszemélyek, nevezetesen az asszonyok körül. Kalandvágyó természete azonban a minap kellemtelen kalandba keverte, a mi hihetőleg huzamosabb időre elveszi a kedvét a szoknya után való furkosástól. *Steiner*, ugyanis, megfélekedve az Isten kilenczedik parancsáról, szemet vetett *Remete* János nevezetű felebarátjának ifju feleségére. Itt elhagyjuk a további részleteket s csak ott vesszük fel újra e kisdéd történet fonalát, midőn a mult kedden reggel *Remete* János rövid távollét után váratlanul hazaérve, a veszedelmes kalandort saját tüzhelyénél melegedve találta. A helyzet mód felett kritikus volt, mit, a sértett férj nyomban átérezvén, vasvillát ragadott s az ellenállhatatlan *Steinert* rövid, de ádáz tusa után két jól alkalmazott csapással teljesen harezképtelenné tette. A pörüljárt *Don* Juan eme találkozás következtében most párnák között lebeg. *Remetét* azonban följelentette a moóri járásbírósnak, mely hihetőleg csak azért fogja megróni az indulatos férjet, hogy miért nem ütött legalább még egyet a *Steiner* feje bulájára. Mert három a magyar igazság.

— **Tüz.** *Érd* községben a minap *Norány* Imre lakóháza ismeretlen okból kigyulladt s a padláson levő gatonával és gazdasági eszközökkel együtt felégett. A kár meghaladja az 14000 koronát.

— **A vajtai ker. fogyasztási szövetkezet** a hó 21-én jótékony ezéla tényszeren sikerült bált rendezett, mely alkalommal felülfizetmi szivesek voltak: *Markó György* 1 kor. 60 fill., *Hamar* Lőrincz 60 fill., *id. Oláh Ferencz* 20 fill., *Tanos* Károly 60 fill., *V. Szabó Ferencz* 10 fill., *Turi* Ferencz 20 fill., *Turi József* 20 fill., *ifj. Kis* István 20 fill., *Simonka* István 20 fill., *Horváth* Mihály 20 fill., *ifj. Rivicszi* Ferencz 40 fill., *Kovács* Péter 20 fill., *Pintér* Ferencz 3 kor. 60 fill., *Radnóck* Imre 2 kor., *id. Fűrész* József 2 kor., *ifj. Fűrész* József 3 kor. 60 fill., *Rivicszi* Arnold 60 fill., *Balog* István 40 fill., *Horváth* József 1 kor. 20 fill.

— **Kimutatás.** A fejérvár-csurgói róm. kath. kör saját pénztára javára január 21-én táncmulatságot rendezett, mely alkalommal 57 kor. 92 fill. tiszta jövedelem maradt a kör czéljaira. Küldöttek: *Károlyi* Zsuzsanna grófnő 2 kor., *Károlyi* Juliette grófnő 2 kor., *Károlyi* József gróf 2 kor., *dr. Hirtling* Antal 2 kor., *Felher* Géza 2 kor., *Veszely* Karolm 1 kor., *Died* Betti 1 kor., *Gavallik* Miklós 2 kor., *Róka* János 2 kor., *Vogl* Ferencz 1 kor., *Szabó* Antal 60 fill., *Mátiaszek* János 1 kor., összesen 188 kor. Este a pénztárral felülfizettek: *Szentiványi* Károly 340 kor., *Asványi* Béla 140 kor., *Potyondy* Adam 80 fill., *Müller* József 140 kor., *Nemes* Mátyás 120 kor., *Knecht* János 40 fill., *Csöppenezky* László 20 fill., *Reutz* Ignátz 40 fill., *Göger* Ferencz 40 fill., *Szalay* Róza 140 kor., *Wilsch* Emma 80 fill., *Kinek* Jozefin 40 fill., *Miesl* Fanni 40 fill., *Fodor* Sándor 2 kor., *Szölösi* Juliaanna 60 fill., *Kakuk* Francziska 40 fill., *Ormondi* Julesa 40 fill., *Takáts* József 40 fill., *Bolyki* Mátyás 1 kor., *Vámos* István 140 kor., *Balázsk* András 2 kor., összesen 2080 fill. A kör nemesszivü támogatóinak, különösen öv. *Károlyi* Gyuláné grófnőnek, ki a kör részére 160 kötet könyvet adományozott, hálás köszönetet mond az *elnökség*.

— **Csárdai jelenet** cím alatt lapunk egyik mult számában megírtuk, hogy két falubattyáni embert kegyetlenül elverték a szabadbattyáni Veisz-féle csárdában s egyiküktől, Pajor Józseftől 150 frt készpénzt is elraboltak. A nyomozás folyamán kiderült, hogy Pajornak ilyen nevezetes kára egyáltalában nem esett, mert csak egy lázsiás sem volt a zsebében. Ő kelme csupán némi hasznót akart huzni az ütlegekből, s azért vele szenvedett társával együtt eszelte ki a ravasz mesét s még hamis tanut is fogadott, a ki azonban elárulta a dolgot. Pajor Józsefet most annak rendje szerint följelentették a székesfejvári törvényszéknél.

— **Késelés.** Pajor Benjámín falubattyáni lakos a minap éjjel gyanutlanul ballagott a koresmából hazafelé, midőn Halász István szintén odavaló lakos egy késsel kezében hirtelen elébe ugrott, s mielőtt a megtámadott ember a védekezésre gondolhatott volna, hatalmas szurást ejtett rajta, azután elmenekült. A hirtelen kezű Halász a székesfejvári törvényszék elé kerül.

— **Állatbetegségek a megyében.** Veszétség: váli j. Bodmér 1 u. Sertésvész: móri j. Bakony-Sárhány 22 u.; sárbogárdi j. Alsó-Alap 40 u. Igar 47 u., Kálóz 1 p.; székesfejvári j. Nagy-Láng 6 u., Tács 1 m.; váli j. Martonvásár 2. p.

Színház.

Jan. 23.

A primadonna. Ha mult számunkban szép sikert jósoltunk *Korács* jutalomjátékának, azzal bevalljuk, csak részben mondtunk igazat. A színház meglehetősen megtelt, de a komikusok jutalomjátékán megszokott kolbászkoszoru s más

hasznoló kedveskedés elmaradt; ugyazintén, habár a közönség nagyobb része kitünően mulatott, a megfontoltabb nézőkön csak nem akart erőt venni az ugynevezett zajos derűlttség. Mindenesetre hiba volt a karzat izlése szerint választani meg a darabot ez alkalomra. Derék komikusunk egyébként minden tőle telhetőt elkövetett, hogy a kikapós virágkereskedő kalandját minél élénkebbé tegye. Neki különben ez nem volt nehéz, mert a legközönségesebb szerepekből is mindig tud valami figyelemre méltót csinálni. Ez a jó tulajdonsága most is eléggé érvényesült, ám meg kell adni, hogy a többi főszereplők is derekasan kivették a maguk részét az inkább zajos, mint mély sikerből. Szalóczy Irén tánczai és kupléi most sem tévesztették el a szokott hatást, bár valamivel kevesebbel is beértük volna. *Borsitzky* Iona talán leghálásabb szerepéhez jutott most és nem mulasztotta el a kitünő alkalmat, hogy minél pazarabb derűltséget idézzen elő fönt és alant. Tipikus alak volt *Déri* iparlovagja, jók voltak *Szepesi* és *Krémer*.

Jan. 24.

A bolond. Más körülmények között egyszerűen könnyelműségnek minősitenők Szalkainak ama gondolatát, hogy ezt, a többi újdonságoknál hasonlíthatatlanul értékesebb darabot a következő püenteken már leszállított helyűrakkal adja. Azonban még több érdekes újdonságot akar bemutatni, mielőtt kifogyna az időből. Hát jól van így is, legalább még többen, még sokan megnézhetik s gyönyörködhetnek e költői szépségekben gazdag színjátékban. A harmadik előadás is szép közönséget vonzott a színházba és mindenki lelkesen tapsolt *Réti* Linának, a kedves *Bimbillának*, kit tisztelői impozáns bokrétaival leptek meg. Kedvencz primadonnánk, a rövid

pihenés daczára, még üdebb bájjal játszotta el a farszto szerepet és gyönyörü hangjával ismét hódított, kápráztatott. A jól megérdemelt tüntetésben méltán osztozott vele *Szentmiklósi* és *Szalkai*. A többiek hasonlóan jók voltak, de a muzsikával helyenkint most sem tudtunk megbarátkozni. A rendkívül hatásos befejező jelenet most még sikerültebb volt, mint az első két előadás.

Felelős szerkesztő: Chay Antal.

HIRDETÉSEK

felvételnek

kiadóhivatalunkban

jutányos áron

(Iskola-utca 4. sz.)

DEBRECZENYI GYULA könyvnyomdāja

— Székesfehérvár, Iskola-utca 4. sz. —

A „Fejérmegyei Napló” kiadóhivatala.

— Mindennemű nyomtatványok pontos és kifogástalan elkészítése. —

Minden a „Fejérmegyei Naplót” illető előfizetési és hirdetési díjak ide intézendők.